

VOCAȚIA E MAI DEGRABĂ O ÎNCLINAȚIE SPRE A ÎNTRUCHIPA UN ANUME ARHETIP

Autor: Ilinca Bernea | 2 iulie 2022

Redacția Syntopic vă propune în această perioadă tema „Mai are rost să ne descoperim astăzi vocația?”. În acest sens, dorim să îi mulțumim doamnei Ilinca Bernea pentru că și-a făcut timp să se gândească la această problemă și să împărtășească cu noi răspunsurile sale la câteva întrebări relevante.

1. În discuțiile despre descoperirea vocației unui tânăr se face trimitere la talentul, capacitățile, înzestrările sale naturale sau chiar la plăcerea sau ușurința pe care o resimte acesta atunci când practică anumite activități în defavoarea altora. Epuizează acestea - talent, înclinații, aptitudini, plăcere - semnificația noțiunii de vocație sau vocația se referă la altceva sau la mai mult decât atât?

Eu concep noțiunea de vocație ca pe o formă de predestinare, așadar o asociez cu ceea ce mai degrabă s-ar putea numi „soartă”. Nu cred că putem vorbi despre una fără a o evoca, inevitabil, și pe cealaltă. Mă gândesc la heraclitianul Amor Fati, conceptualizat și de Nietzsche. Vocația se leagă organic de fibra noastră lăuntrică, de ceea ce suntem - nu e o alegere, precum o profesie. Mi se pare oricum destul de facilă ideea că oamenii sunt liberi să își urmeze chemarea sau își dezvolte înzestrările după bunul plac. Cei mai mulți nu au nici carieră, nici o profesie care să îi reprezinte, ci pur și simplu locuri de muncă. Vocația, aș zice, e mai degrabă o înclinație spre a întruchipa un anume arhetip. Unii au stofă de exploratori, alții de vindecători, de cercetători, de artiști, de magi sau de amanți, de făcători de pace.

Mă întreb de ce „rapsodul popular” a ales să vadă în soartă o forță care i se opune sufletului în aspirațiile lui profunde, care îi sabotează cumva menirea, șansa la fericire.

Eu zic, dimpotrivă, că soarta este ceea ce ne-a fost dat să fim, că e consubstanțială identității noastre, că e o consecință, la nivel de experiență existențială, a manifestării formelor sensibile care ne compun. Criza majoră aș zice că, dimpotrivă, nu se leagă de faptul de a avea o soartă, ci de hazardul care te împiedică să o împlinești. Soarta înseamnă ordine, predestinare, matrice a ființei, dar ceea ce ne transformă în damnați e tocmai lipsa ordinii, caracterul accidental, nedrept, haotic al „dicteului” unei realități care se opune șansei individului de a își împlini vocația, de a fi el însuși. E acel ceva care îl scoate de pe orbită, care îl constrânge să trăiască altceva decât îi e dat, prin natura proprie. Omul nu suferă că îi e dat să se chinuie într-o lege a lui.

Întotdeauna experiențele râvnite, oricât de demente sau sordide, în fond, dacă au plenara noastră acceptare, nu ne pot pune la pământ. Sunt materie primă a soartei, sunt generatoare de sentiment al destinului.

2. Credeți că încercarea unui tânăr de a-și descoperi vocația într-un climat pluralist, precum cel de astăzi, în care este expus la numeroase moduri de viață și seturi de valori, este mai provocatoare sau chiar împovărătoare decât a(r fi) fost într-o lume (aparent) mai simplă, definită de mult mai puține opțiuni?

După mine vocația nu se „descoperă”, ea se impune de la sine, ține de structura sensibilă a fiecăruia. Fiecare își simte potențialul și înclinațiile, nu e un proces conștient sau cu baze intelectuale.

3. În contextul dezvoltării tehnologice fără precedent, al suprasaturației informaționale și al înlocuirii cultivării virtuților cu respectarea imperativelor variilor forme de activism, ce provocări sunteți de părere că întâmpină astăzi o persoană care vrea să își urmeze vocația (spirituală, intelectuală, artistică, etc.)?

Viața ne aruncă în situații și contexte uneori complet nefavorabile. Dacă ai, bunăoară, vocație de pictor, dar nu ai banii necesari să îți cumperi ustensilele necesare, sau dacă ai vocație de soție și mamă într-o societate în care familia e o instituție falimentară și în care cei din mediul de referință nu au nicio chemare în acest sens, e destul de nocivă și chinuitoare frustrarea, dar e greu și să te resemnezi. Orice și-ar dori sufletul și ar simți că îi e predestinat, cum spuneam, dacă nu se poate împlini, e tragic. Nu oricine are înzestrări pentru un sport anume ajunge campion. Să ne gândim la un copil sărac sau dintr-o familie destrămată, disfuncțională. Nu poți ajunge să faci performanță decât de mic și dacă ai realmente condiții, dacă ești încurajat, dacă părinții îți permit, dacă ai un mediu familiar protectiv și stimulat. Potențialul se pierde dacă nu e cultivat cum se

cuvine. Principala problemă nu sunt valorile sau criza lor în această privință, ci șansa de a avea o familie care să te susțină. Nu începe nimeni să facă performanță la 40 de ani.

Pe de altă parte, e important de spus că un copil condiționat și schingiuit emoțional ca să facă performanță nu e un scenariu cu nimic mai fericit. Câți dintre băieții cu adevărat înzestrați care bat mingea pe maidan chiar ajung să joace la o echipă puternică? Asta în ce privește profesiile pentru care ai înzestări și chemare. De aceea eu insist că vocația e mai degrabă o traiectorie a sufletului, o anumită putere a lui, o formă specifică, o menire constantă, decât o dorință arzătoare de a face performanță în ceva anume. Unii au vocație de savanți, alții de visători creativi, alții de taumaturgi. Nu e neapărat nevoie să ajungi medic ca să poți avea puteri tămăduitoare, poți alina suflete, poți îngriji sărmani oricând și fără studii speciale.

Imagine: Wikimedia Commons